

Analiza pieței muncii și oferta educațională superioară din județul Bihor

Cercetarea de tip desk research a fost realizată în cadrul proiectului de cercetare Domus, desfășurat în perioada 01.05.2023.- 31.11.2023., care a avut ca scop analiza pieței muncii din județul Bihor, identificarea tendințelor ocupaționale.

Conținut

Introducere	2
Date generale.....	2
Situația la nivel național al învățământului universitar	4
Situația la nivelul învățământului universitar în județul Bihor	7
Piața muncii din județul Bihor	8
Bibliografie	15

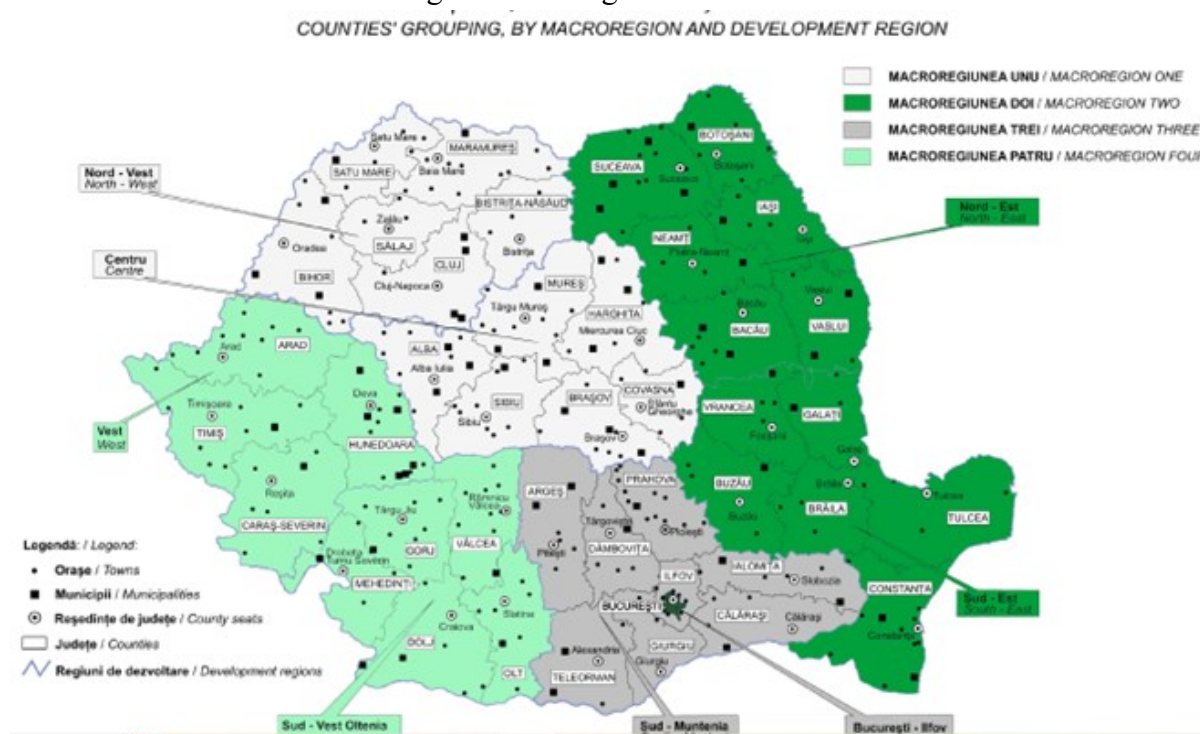
Introducere

Acest studiu, din punct de vedere metodologic bazat pe date secundare, reflectă o analiză a pieței forței de muncă din regiunea Nord- Vest, precum și a județul Bihor și din municipiul Oradea, din perspectiva ofertei educaționale universitare și a tinerilor absolvenți aflați în pragul integrării pe piața forței de muncă. Analiza secundară ține cont de datele statistice și de documente, rapoarte accesibile la Institutul Național de Statistică și la Agenția Județeană a Ocupării Forței de Muncă Bihor, precum și pe baza rezultatelor unor cercetări actuale în domeniu și a unor studii de specialitate.

Date generale

Împărțirea regională a României, macro-regiunile (NUTS 1) și regiunile de dezvoltare (NUTS 2) sunt ilustrate pe harta de mai jos (figura 1). În distribuția regional-teritorială, NUTS 3 este cea mai mică unitate teritorială pentru care avem date validate de Eurostat. Județul Bihor face parte dintre unitățile teritoriale de nivel NUTS 3 din regiunea Nord-Vest. Prin urmare, regiunea Nord-Vest include județul Bihor.

Fig.1. Macro-regiunile României

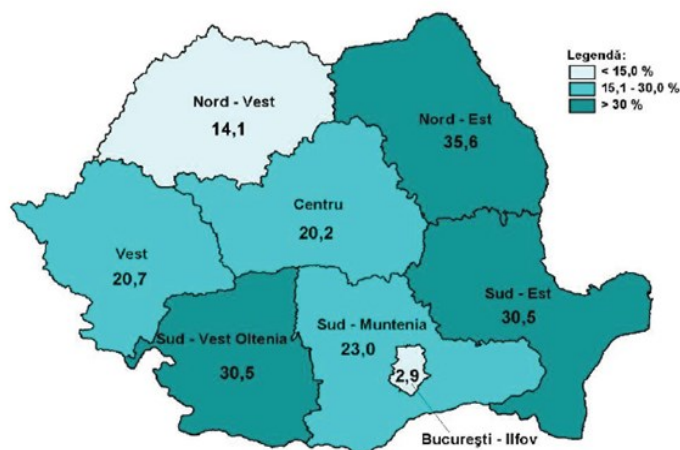

Sursă: Andrei et al., 2023

Județul Bihor, situat în partea de vest a țării, este un județ de frontieră cu o poziție strategică. Suprafața totală este de 7544 km², iar populația este de 551297 de locuitori (INS, 2023). Aproape jumătate din populație locuiește în mediul urban, 48,9%. Din punct de vedere economic, județul se numără printre județele dezvoltate. Structura administrativă a județului este formată din patru municipii, șase orașe și 91 de comune, cu un total de 431 de sate (ADR Nord-Vest, 2021).

Rata sărăciei este un alt indicator important, care ne poate ajuta să caracterizăm mai bine regiunea și județele din cadrul acesteia. Puterea regiunii Nord-Vest la nivel național este indicată în clasamentul regional prin valoarea scăzută a ratei sărăciei, întrucât, după București, aceasta prezintă cea mai mică valoare (figura 2). Totuși, acest aspect poate fi înșelător, deoarece, am observat diferențele semnificative între județe în ceea ce privește diverși indicatori. Din păcate, nu deținem date detaliate la nivel de județ, însă știm că, la nivel național, deși valorile sunt în scădere, România continuă să conducă clasamentul țărilor din Uniunea Europeană în 2021, cu o proporție de 34,4%, referitoare la populația expusă riscului pragului de sărăcie. Același indicator pentru persoanele sub 18 ani este de 41,1% (media UE pentru întreaga populație este de 21,7%, iar pentru cei sub 18 ani este de 24,4%) (INS, 2022a).

Fig.2. Rata de sărăcie pe regiuni, 2021

Sursă: INS, 2022a, p. 15

Competitivitatea unei regiuni geografice depinde de numeroase variabile cheie. Printre acestea se numără: disponibilitatea relativă a factorilor de producție, dimensiunea piețelor locale care influențează condițiile inițiale de creștere, structura companiilor, strategiile la nivel de întreprindere, comportamentul concurenților, organizarea și managementul companiilor, nivelul de cunoștințe al specialiștilor/muncitorilor din regiune, infrastructura care sprijină

inovația, atragerea companiilor străine, creșterea nivelului local de cunoștințe - doar pentru a menționa câțiva dintre factorii cheie.

Pentru dezvoltarea economică este necesară dezvoltarea resurselor umane, acesta fiind un element important pentru funcționarea eficientă a întreprinderilor. Același lucru este valabil și în cazul angajatorului; pentru ca întreprinzătorul să fie capabil să stabilească condițiile necesare pentru o muncă eficientă, el trebuie, de asemenea, să-și îmbunătățească cunoștințele și abilitățile de conducere (Csoba 2012). Aceste aspecte sunt reflectate în obiectivele strategiilor de dezvoltare. La nivelul administrației publice, acest aspect al dezvoltării are, de asemenea, o importanță deosebită.

Cercetările efectuate în zona de nord a județului Bihor, și sud al județului Satu-Mare scot în evidență părerea părinților despre școlarizare. În cercetare au fost incluși adulți cu situație precară pe piața forței de muncă, datorită lipsei de școlarizare. Pe baza cercetării, care se focusa asupra strategiilor de dezvoltare, se concluzionează că rețeaua de școli din regiune, este relativ dezvoltată și în curs de dezvoltare. Analizând strategiile de dezvoltare și pe baza cercetării de teren concluzionăm că pentru tineri există posibilități de învățare la nivel local: pot obține atât educație teoretică, cât și formare profesională. Există, totuși, două fenomene care sunt îngrijorătoare pentru viitorul regiunii: unul este migrația pentru educație (din cauza apropierei de graniță, multe școli locale se golesc din cauza navei școlare către Ungaria), iar celălalt este abandonul școlar (care, conform experților, este similar ca proporție cu rata națională, care este ridicată) (Gál- Pásztor, 2023).

Situația la nivel național al învățământului universitar¹

În anul universitar 2022/2023, în instituțiile de învățământ superior din România erau înmatriculate 538.720 de mii de persoane, cu peste 15.000 mii de persoane mai puțin decât în anul universitar precedent. Scăderea numărului s-a înregistrat atât în învățământul superior de stat - 10.900 mii de persoane, cât și în cel particular (4300 mii de persoane).

Din totalul studenților înscriși în învățământul superior în anul universitar 2022-2023, 88,3% urmau programe de studii în instituții de învățământ superior de stat și 11,7% în instituții de învățământ particular, respectiv 76,1 % dintre studenți urmau programe de studii universitare de licență.

Numărul de studenți a avut valori ușor fluctuante de la un an la altul. În anul 2022/2023, au fost înscriși 410,181 mii de studenți în învățământul de licență, cu 5,6 mii mai puțin comparativ cu anul precedent.

Oferta universitară de licență a cuprins 349 de specializări de studii, structurate în 88 de domenii de studii licență, aceasta materializându-se prin dezvoltarea a 2.524 programe de

---

¹ Raport privind starea învățământului superior din România 2022 – 2023

studii de licență organizate la nivel național, din care 317 (12,5%) cu predare în limbi străine de circulație internațională.

În anul 2022/2023, distribuția studenților pe domenii fundamentale de studii, evidențiază următoarele aspecte: domeniile cu cei mai mulți studenți înscriși în programele de licență sunt: afaceri, administrație și drept, inginerie, prelucrare și construcții, sănătate și asistență socială, iar domeniile cu cei mai puțini studenți înscriși în programele de licență sunt: științele educației, servicii și științe naturale, matematică și statistică.

Pentru anul universitar 2022/2023, distribuția studenților pe ani de studii, evidențiază că, pe parcursul duratei de studiu a programelor de licență, ponderea (respectiv numărul) studenților scade de la anul I către anul terminal, în cazul tuturor domeniilor de specializare. Rata de absolvire a învățământului superior în România rămâne cea mai scăzută din toate țările UE: în ultimul deceniu, această rată nu s-a îmbunătățit semnificativ și se constată o tendință de stagnare pe termen lung, în context, în anul 2021, această rată a fost de 23,3%, ceea ce reprezintă aproape jumătate din media UE de 41,2%; există și persistă, de asemenea, o disparitate de gen: 20,6% dintre bărbații cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani având o diplomă de învățământ superior, față de 26,2% dintre femei.

Rata de promovare în învățământul universitar de licență a scăzut în ultimii doi ani universitari, concomitent cu creșterea ponderii cazurilor de repetenție, situație școlară neîncheiată, întrerupere de studii și pierderi pe parcurs: la nivelul anului universitar 2021/2022, rata de promovare a fost de 85,2%, 4,1% au fost declarați repetenți, cu situația neîncheiată sau cu întrerupere de studii și 10,7% au abandonat studiile pe parcursul anului universitar; comparativ cu anul anterior, a scăzut ponderea studenților care au promovat și a crescut ponderea celor declarați repetenți, cu situația neîncheiată, cu întrerupere de studii sau cu abandon pe parcursul anului universitar.

La finalul anului 2021/2022, din totalul studenților înscriși la început de an/grupă de specializări, se evidențiază următoarele aspecte: cele mai mari valori ale ratei de promovare s-au înregistrat la grupele Sănătate și asistență socială și Științele educației, iar valorile cele mai reduse ale indicatorului au fost la grupele inginerie, prelucrare și construcții și științe naturale, matematică și statistică; din numărul total de absolvenți care și-au finalizat studiile universitare și au obținut diplomă de licență, 60% sunt fete și 40% sunt băieți; aproximativ 85% dintre absolvenți provin din învățământul de stat și 15% din învățământul privat.

Rata de abandonului școlar la nivel de studii universitare cu licență pentru generația 2015-2016 era de 48,65%, pentru generația 2017/2018 mai puțin de 44,66 din elevii din clase terminale ajung să-și continue traseul educațional cu studiile universitare din care doar 33,74% dintre aceștia ajung în anul III de studiu.

La nivel național, nu sunt colectate date comprehensive cu privire la numărul de studenți cu dezabilități; în aceste condiții – măcar că datele nu sunt actualizate, în contextul în

care 2,06% din adulții din grupa de vârstă 20-29 de ani erau încadrați într-un grad de dizabilitate, numărul real al studenților cu dizabilități nu este cunoscut la nivel național².

Politicile privind susținerea elevilor din licee aflate în mediul rural nu contribuie la o creștere semnificativă a procentului de studenți cu acest profil: doar 64% dintre aceștia se înscriu la examenul de Bacalaureat; doar 58% dintre absolvenții cu diplomă, proveniți din unități de învățământ din mediul rural au devenit studenți în România, prin comparație cu media generală de 73,46%.

Factori, într-o abordare sintetică, care influențează semnificativ succesul academic al studenților:

- Factori socio-economici:
  - Sărăcie: lipsa resurselor financiare poate împiedica studenții să-și continue studiile, determinându-i să renunțe la cursuri sau să se retragă din universitate pentru a se angaja și a-și asigura venitul necesar.
  - Inegalitate: accesul la educația de calitate este influențat de mediul socio-economic din care provin studenții - studenții care provenind din familii cu venituri reduse sau din zone rurale se pot confrunta cu mai multe bariere în parcursul lor educațional.
- Factori educaționali:
  - Calitatea învățământului preuniversitar: performanțele slabe la examenele de admitere la universitate pot indica probleme în sistemul preuniversitar - lipsa de resurse, cadre didactice necalificate și programe de învățământ ineficiente pot afecta negativ pregătirea elevilor pentru studiile superioare.
  - Lipsa de orientare și sprijin: studenții pot avea dificultăți în a alege domeniul de studiu potrivit sau în a se adapta la cerințele învățământului superior - lipsa de orientare profesională și de sprijin din partea consilierilor școlari sau a cadrelor didactice universitare poate contribui la abandonul școlar.
  - Insuficiența măsurilor pentru studenții cu dizabilități: implementarea la scară largă de măsuri specifice privind accesibilizarea unităților de învățământ și personalizarea formatului cadru și specific la nevoile studentului.
- Factori individuali:
  - Lipsa de motivație: lipsa de interes sau de sprijin pentru domeniul de studiu poate duce la pierderea motivației și la abandon.
  - Probleme de sănătate: anxietatea, depresia și alte probleme de sănătate pot afecta semnificativ performanțele academice, concentrarea și motivația studenților, crescând riscul de abandon.

---

² ANOSR - "Studenții cu dizabilități din România - momentul să spunem stop ignoranței"

- Dificultăți de învățare: dificultățile de învățare pot crea bariere semnificative în parcursul academic al studenților, ducând la frustrare, performanțe scăzute și abandon.

Situația la nivelul învățământului universitar în județul Bihor^{3 4}

În județul Bihor sunt înregistrate patru universități, din care Universitatea din Oradea este de stat, iar celelalte trei – Universitatea Emanuel din Oradea, Universitatea Agora din Oradea și Universitatea Creștină Partium din Oradea sunt universități private; în anul 2022, numărul studenților înscriși la cele patru universități era de 18.051 de studenți – din care era înmatriculați la Universitatea din Oradea un număr de 16.089 de studenți, și un număr de 1.963 de studenți erau înmatriculați la cele trei universități private; numărul total al cadrelor didactice era de 1.045, iar numărul total al facultăților era de 22.

Însumând datele publice referitoare la cele patru universități cu privire la anul universitar 2022-2023 – se constată faptul că studenții înmatriculați în anul I de studiu se confruntă cu probleme similare celor identificate la nivel național și regional în ceea ce privește succesul academic. Sub aspectul valorilor înregistrate la nivelul Universității Oradea – care în contextul general socio-economic și educațional sunt relevanți – fiind universitatea cu cel mai mare număr de studenți, acestea pot fi extrapolate cu caracter inductiv la nivel de județ, situația se prezintă astfel: valoarea medie a numărului de studenți la studii universitare de licență are o tendință descendentă; ponderea studenților înscriși în anul I de studiu de nivel de licență se situează în jurul valorii de 33% din totalul efectivului de studenți la nivel de licență – din care un procent de circa 35% au cel puțin o restanță; iar rata pierderilor pe parcursul anului I este de circa 17%; un număr de circa 6% din totalul studenților de an I beneficiază de bursă socială, iar media studenților de gen feminin este în jur de 50%; ponderea studenților înscriși în anul II de studiu de nivel de licență se situează în jurul valorii de 28% din totalul efectivului de studenți la nivel de licență – din care un procent de circa 30% au cel puțin o restanță, iar rata pierderilor pe parcursul anului II este de circa 4,6%; un număr de circa 8% din totalul studenților de an II beneficiază de bursă socială, iar media studenților de gen feminin este în jur de 47%; rata studenților cu dizabilități este în jurul valorii de 0,28%; ponderea studenților înscriși în anul III de studiu de nivel de licență se situează în jurul valorii de 31% din totalul efectivului de studenți la nivel de licență – din care un procent de circa 25% au cel puțin o restanță, iar rata pierderilor pe parcursul anului III este de circa 5%; un număr de circa 9% din totalul studenților de an III beneficiază de bursă socială, iar media studenților de gen feminin este în jur de 48%; rata studenților cu dizabilități este în jurul valorii de 0,28%, iar rata studenților de etnie romă este de circa 0,02%.

³ Raport-privind-starea-U Oradea 2023+Anexe

⁴ Anuarul statistic al Județului Bihor 2022

Gradul de finalizare al studiilor din an terminal – absolvenți cu examenul de finalizare al studiilor promovat din număr de studenți an terminal- are o valoare medie 80%.

Factori, într-o abordare sintetică, la nivel regional, care influențează semnificativ succesul academic la nivel de studii universitare de nivel de licență nu diferă de cele identificate la nivel național:

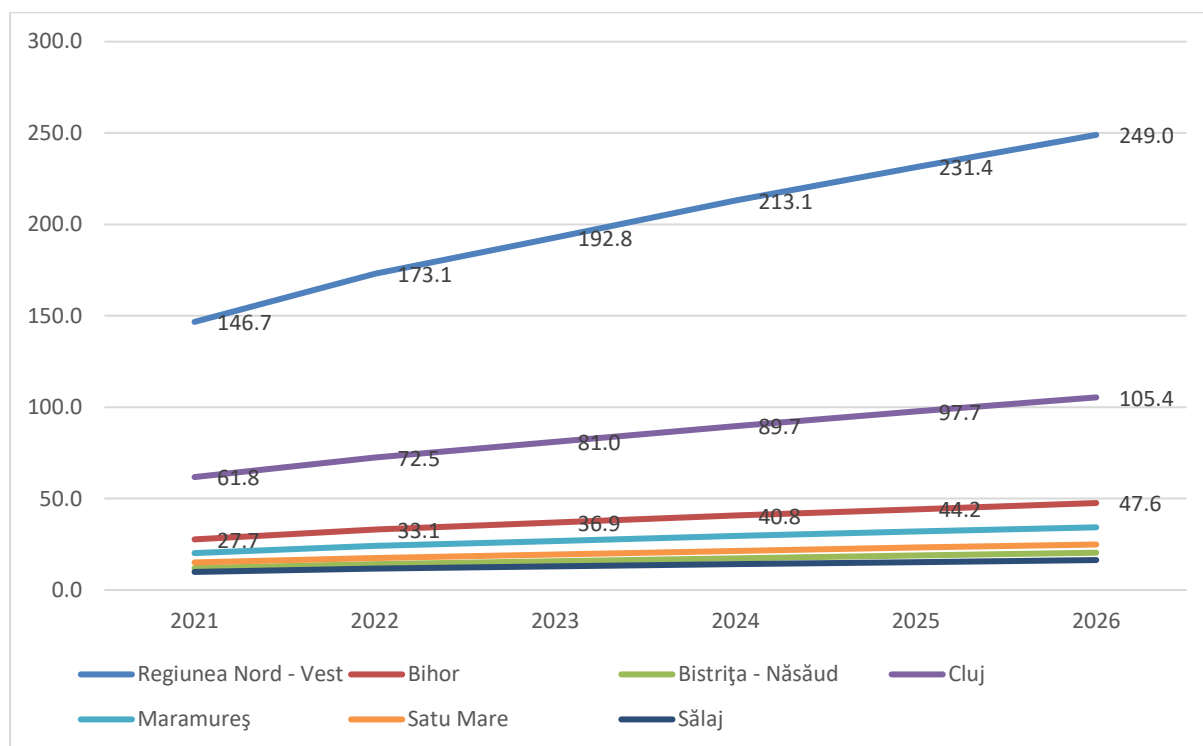
- Factori socio-economici:
  - Sărăcie: lipsa resurselor financiare poate împiedica studenții să-și continue studiile, determinându-i să renunțe la cursuri sau să se retragă din universitate pentru a se angaja și a-și asigura venitul necesar.
  - Inegalitate: accesul la educația de calitate este influențat de mediul socio-economic din care provin studenții - studenții care provenind din familii cu venituri reduse sau din zone rurale se pot confrunta cu mai multe bariere în parcursul lor educațional.
- Factori educaționali:
  - Calitatea învățământului preuniversitar: performanțele slabe la examenele de admitere la universitate pot indica probleme în sistemul preuniversitar - lipsa de resurse, cadre didactice necalificate și programe de învățământ ineficiente pot afecta negativ pregătirea elevilor pentru studiile superioare.
  - Lipsa de orientare și sprijin: studenții pot avea dificultăți în a alege domeniul de studiu potrivit sau în a se adapta la cerințele învățământului superior - lipsa de orientare profesională și de sprijin din partea consilierilor școlari sau a cadrelor didactice universitare poate contribui la abandonul școlar.
  - Insuficiența măsurilor pentru studenții cu dizabilități: implementarea la scară largă de măsuri specifice privind accesibilizarea unităților de învățământ și personalizarea formatului cadru și specific la nevoile studentului.
- Factori individuali:
  - Lipsa de motivație: lipsa de interes sau de sprijin pentru domeniul de studiu poate duce la pierderea motivației și la abandon.
  - Probleme de sănătate: anxietatea, depresia și alte probleme de sănătate pot afecta semnificativ performanțele academice, concentrarea și motivația studenților, crescând riscul de abandon.
  - Dificultăți de învățare: dificultățile de învățare pot crea bariere semnificative în parcursul academic al studenților, ducând la frustrare, performanțe scăzute și abandon.

Piața muncii din județul Bihor

Pe baza statisticilor și previziunilor teritoriale publicate de Comisia Națională de Strategie și Prognoză în 2023, prezentăm caracteristicile economice și ale pieței muncii la nivel regional și în județul Bihor. În primul rând, vom analiza evoluția PIB-ului, iar graficul de mai jos prezintă evoluția valorii produsului intern brut la nivel regional și județean (figura 3).

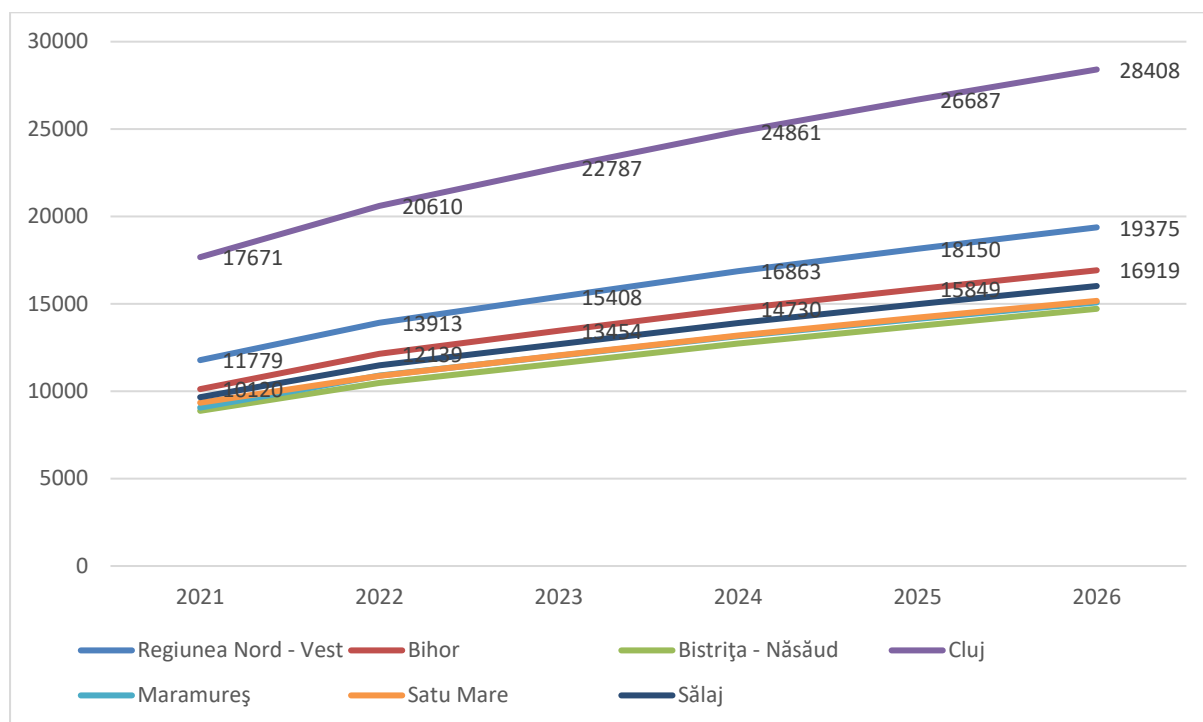
Fig. 3. *Valorea produsului intern brut în Regiunea Nord- Vest pe județe (miliarde lei)*

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

Se poate observa din figură că județul lider al regiunii este județul Cluj, județul Bihor este oarecum separat de celelalte județe ale regiunii, dar nu formează de fapt un cluster independent. Acest lucru se reflectă și în evoluția produsului intern brut pe cap de locuitor din figura următoare (Figura 4).

Fig. 4. Produsul intern brut pe locuitor în regiunea Nord-Vest pe județe (euro/locuitor)

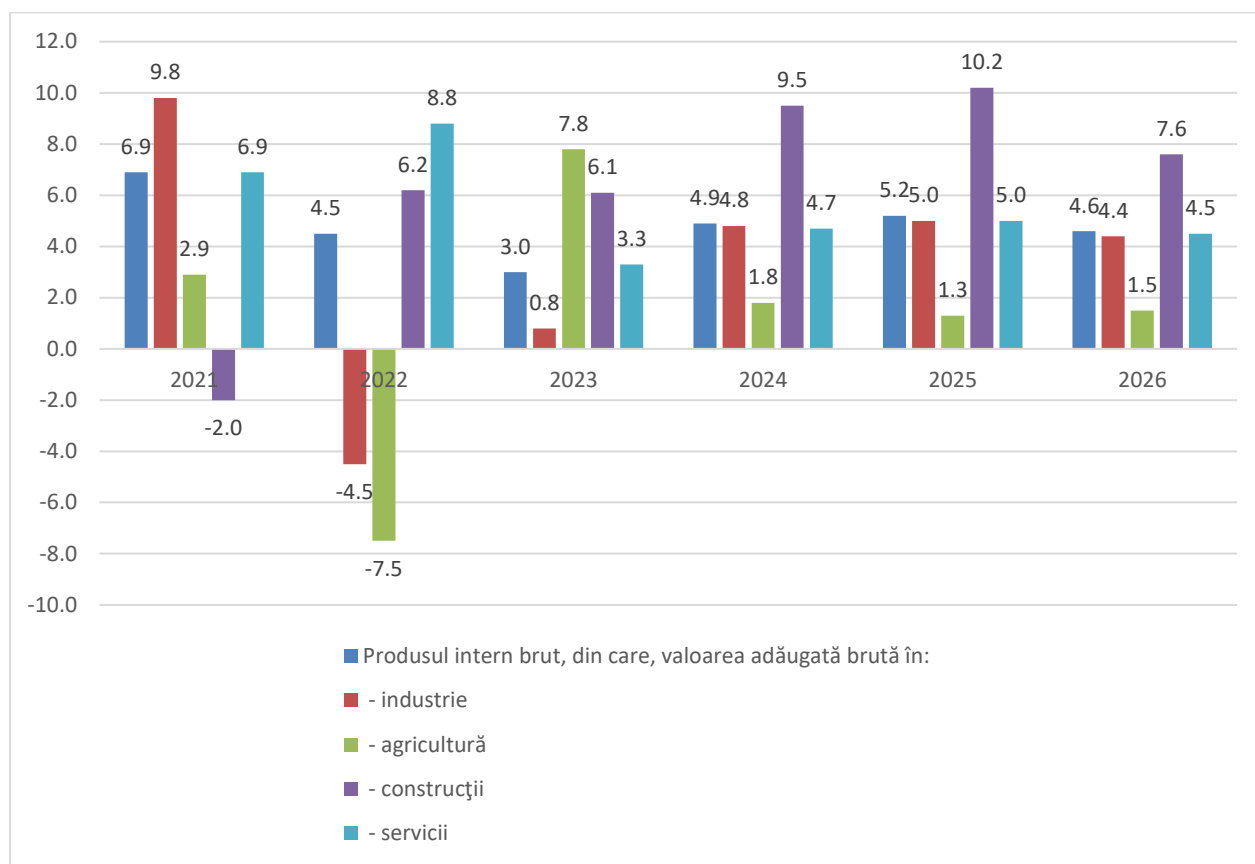

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

În acest grafic se observă clar diferențierea județului Cluj în cadrul regiunii, deoarece PIB-ul pe cap de locuitor depășește chiar și datele regionale, iar conform previziunilor, acesta va crește cu 72% până în 2026. Județul Bihor, deși se evidențiază într-o oarecare măsură, face parte în realitate din grupul județelor aflate la celălalt pol al regiunii. PIB-ul pe cap de locuitor în 2022 este de 12.139 de euro, iar pentru 2026 se estimează o valoare de 16.919 de euro, ceea ce reprezintă doar aproximativ 60% din PIB-ul pe cap de locuitor al județului Cluj.

În ceea ce privește evoluția produsului intern brut pe regiuni, regiunea Nord-Vest prezintă următoarea situație: în 2021, sectorul construcțiilor a înregistrat o scădere, în timp ce în 2022 s-au diminuat industria și agricultura (figura 5). Pentru 2023, agricultura a înregistrat o creștere semnificativă, în timp ce industria a avut o creștere redusă. În anii următori, agricultura va stagna, iar cel mai remarcabil va fi creșterea sectorului construcțiilor, în timp ce serviciile vor înregistra o scădere semnificativă comparativ cu 2022.

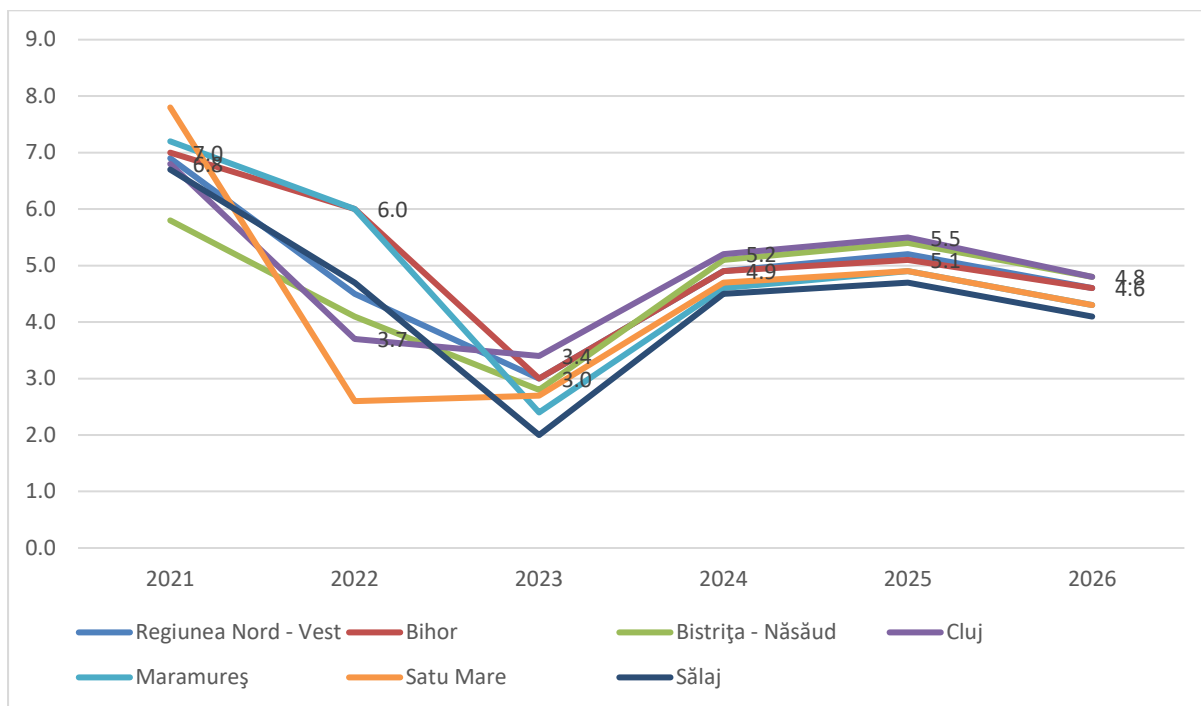
Fig. 5. Evoluția produsului intern brut în regiunea Nord-Vest (modificări procentuale față de anul anterior,%)

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

Evoluția produsului intern brut pe județe în regiune este următoarea (Figura 6).

Fig. 6. Evoluția produsului intern brut pe județe în regiunea Nord-Vest (modificări procentuale față de anul anterior,%)

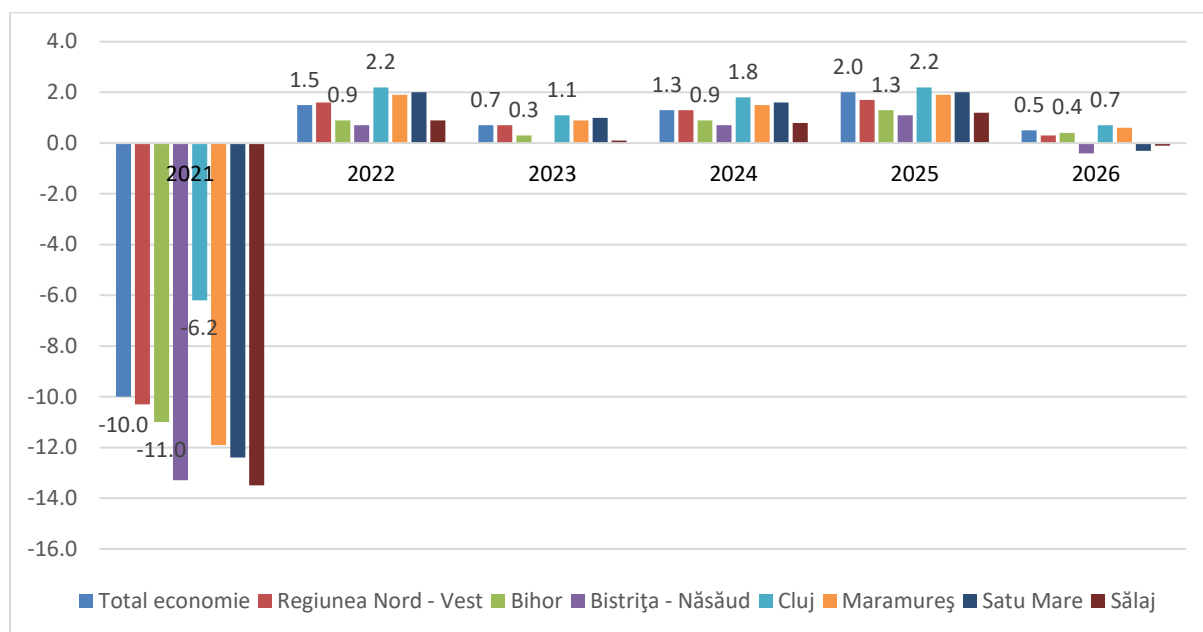
Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

Așa cum se observă în grafic, în ceea ce privește creșterea comparativ cu anul anterior, județele Bihor și Cluj s-au mișcat în tandem în 2022 și au depășit nivelul regional. Conform previziunilor, ritmul de creștere va scădea în toate județele și la nivel regional în 2023, comparativ cu 2022. Cu toate acestea, în anii următori, până în 2026, se așteaptă o evoluție echilibrată, cu o mișcare sincronizată între județe. Județul surpriză va fi Bistrița-Năsăud, deși nu va înregistra o creștere spectaculoasă.

Județele din regiune prezintă imagini foarte diferite în ceea ce privește contribuția lor la PIB-ul național. Clujul, cu o contribuție de 5,2%, se află pe locul al doilea la nivel național și formează un cluster separat împreună cu Bucureștiul. Județul Bihor se află în al doilea cluster la nivel național, în timp ce Bistrița-Năsăud, Maramureș și Satu Mare reprezintă al treilea cluster din regiune. Județul Sălaj se află în clusterul aflat în declin.

În ceea ce privește ocuparea forței de muncă, județele din regiune au înregistrat o scădere semnificativă în 2021, similar cu tendința la nivel național. Anul 2022 a adus o ușoară creștere, însă pentru 2023 se anticipează mai degrabă o stagnare. Conform previziunilor, în 2024 și 2025 se vor observa schimbări semnificative în acest domeniu, însă ritmul se va încetini din nou până în 2026 (figura 7).

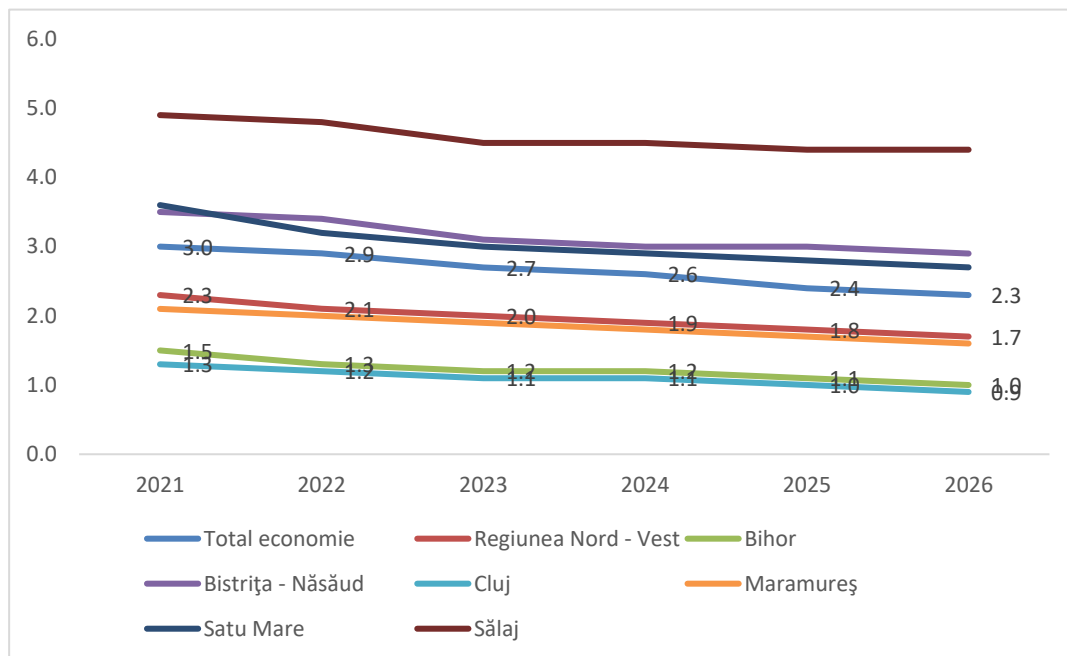
Fig. 7. Evoluția populației ocupate civile (modificări procentuale față de anul anterior,%)

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

În ceea ce privește rata șomajului înregistrat, regiunea Nord-Vest prezintă valori sub media națională în distribuția anuală, iar tendința este ușor descendentă. Județul Bihor se aliniază acestui trend, alături de județul lider al regiunii, având valori mult sub media regională (figura 8).

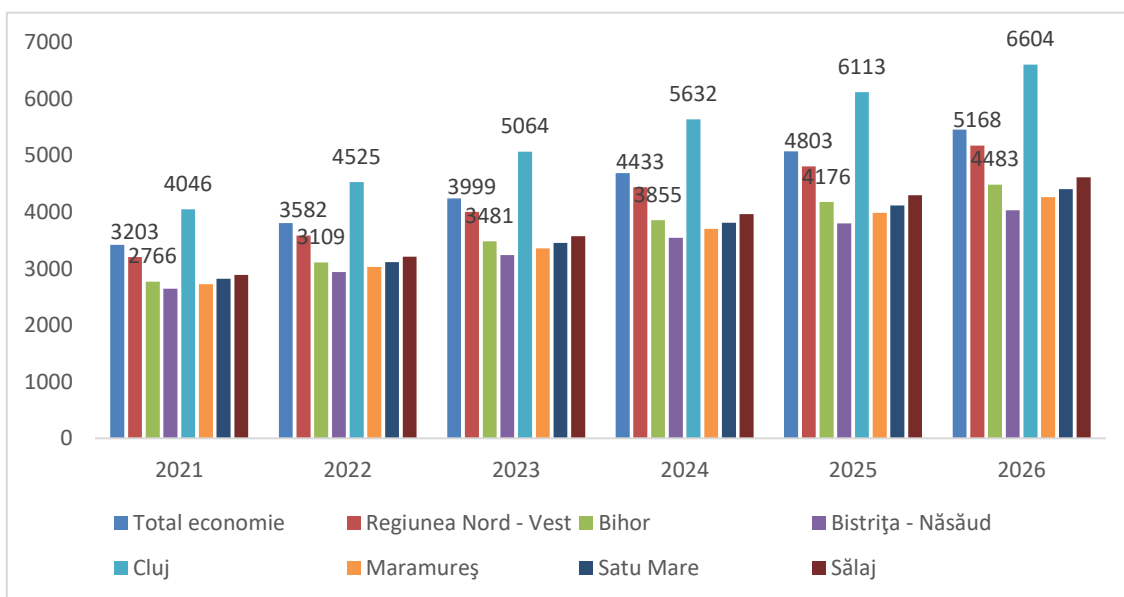
Fig. 8. Rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului (%)

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

În ceea ce privește salariul mediu net, județul Cluj se evidențiază semnificativ atât în comparație cu întreaga economie, cât și cu nivelul regional, iar această tendință va continua și în anii următori. Județul Bihor se aliniază cu celelalte județe din regiune în acest sens (figura 9).

Fig. 9. Câștig salarial mediu net în Nord- Vest (lei)

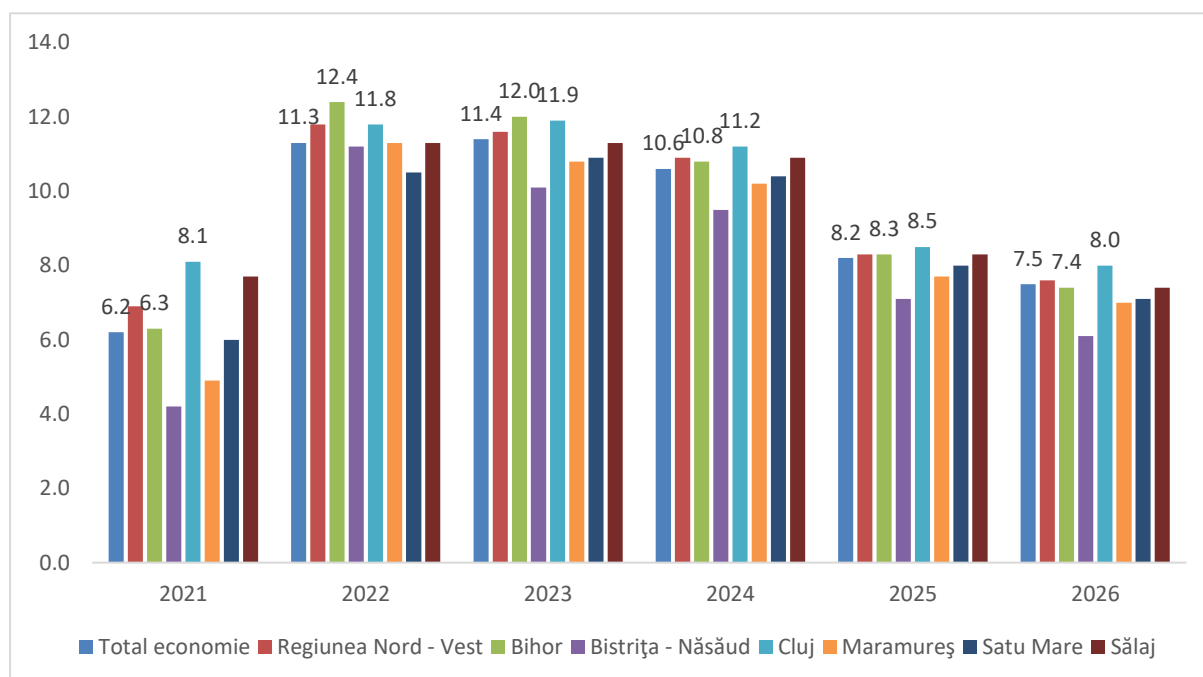

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

În ceea ce privește evoluția salariului mediu net comparativ cu anul anterior, anul 2022 este considerat un an remarcabil, iar tendința se va menține și în 2023 și 2024. Ulterior, însă, se preconizează o încetinire a creșterii atât la nivel regional, cât și în județele din regiune, precum și la nivel național (figura 10).

Fig.10. Evoluția câștigului salarial mediu net față de anul precedent (%)

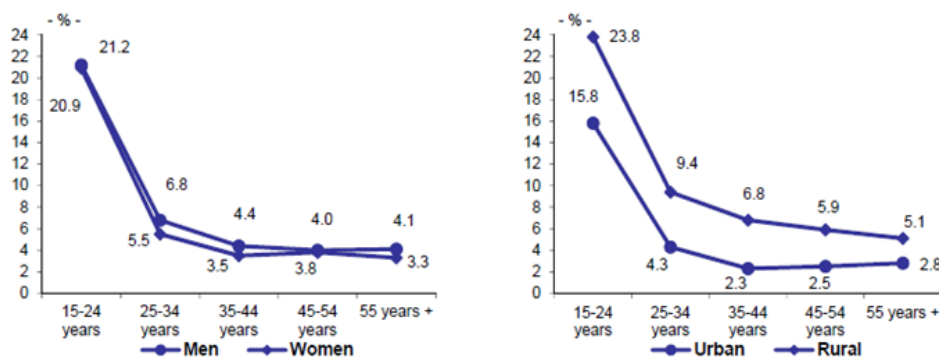

Sursă: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, 2023

Ocuparea forței de muncă este o altă dimensiune importantă prin care putem analiza regiunea în care se află zona de studiu. Potrivit raportului statistic din 2022, în România, în 2021, numărul populației economic active a fost de 8,2 milioane de persoane, dintre care 7,7 milioane erau angajate și 459,2 mii erau șomeri. Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă (15-64 de ani) a fost de 61,9%, cu 71,1% pentru bărbați și 52,5% pentru femei. Persoanele din mediul urban aveau o rată de ocupare de 67,2%, comparativ cu 55,5% în mediul rural. Dintre tineri (15-24 de ani), 21,2% erau angajați, iar printre vârstnicii (55-64 de ani), 43,8% erau activi pe piața muncii. Rata de ocupare pentru persoanele cu studii superioare (88,4%) era semnificativ mai mare decât pentru cei cu studii medii (64,3%) și cei cu studii inferioare (34,7%) (INS, 2022). La nivel național, 48,2% din populația de peste 15 ani era angajată, 2,9% erau șomeri, iar 48,9% erau inactivi economic. În regiunea Nord-Vest, proporția angajaților a fost mai mare, de 52,1%, rata șomajului a fost de 1,7%, iar proporția inactivilor a fost de 46,2% (INS, 2022b).

Graficul de mai jos ilustrează datele referitoare la șomaj. Ocuparea tinerilor este cea mai dificilă, fie că ne uităm la mediul urban sau rural (figura 11).

Fig. 11. Rata șomajului pe grupe de vârstă, sex și regiune în 2021

Sursă: INS, 2022, p. 37

Capitalul educațional al unei zone este un bun indicator al capacității unei comunități de a susține o dezvoltare durabilă și pe termen lung. Nivelul de educație, starea de sănătate și veniturile sunt indicatori esențiali ai competitivității unei regiuni. Este dificil pentru o comunitate să atragă investiții și să creeze oportunități care să genereze valoare adăugată semnificativă și să asigure venituri mari, în cazul în care proporția persoanelor cu studii superioare este scăzută. De aceea, creșterea numărului de persoane cu studii superioare este importantă în orice regiune. Conform datelor recensământului, 14% din populația județului are studii superioare, un procent similar la nivel regional și național. În același timp, 24% din populație are studii liceale, 13% studii gimnaziale, iar 3,5% sunt neșcolarizați. (INS, 2022a)

Concluzii

Analiza pieței muncii din județul Bihor relevă o evoluție diversificată și dinamică, influențată de schimbările economice și sociale la nivel național și internațional. În ultimii ani, economia județului a cunoscut o creștere moderată, impulsionată de dezvoltarea sectorului industrial, în special a industriei manufacturiere și a IT-ului, care au devenit motoare importante de creștere economică. De asemenea, sectorul construcțiilor și cel al serviciilor au înregistrat o cerere ridicată de forță de muncă, în timp ce domeniul agricol, deși tradițional important, s-a confruntat cu dificultăți legate de modernizarea proceselor și migrația forței de muncă tinere către alte sectoare sau regiuni.

Pe de altă parte, oferta educațională superioară din județul Bihor, continuă să se dezvolte, oferind programe de licență și masterat într-o gamă variată de domenii: de la inginerie, științe economice și medicină, până la științe umaniste și sociale. Cu toate acestea, se menține o discrepanță semnificativă între cerințele pieței muncii și pregătirea absolvenților,

mai ales în domeniile tehnice și digitale, ceea ce contribuie la un dezechilibru între cererea și oferta de pe piața muncii.

Din punct de vedere economic, creșterea sectorului turistic, în special în zonele rurale și montane ale județului, a creat noi oportunități de angajare și a atras investiții în infrastructura locală. Totuși, economia județului rămâne vulnerabilă la fluctuațiile economice globale și la migrația forței de muncă, în special în rândul tinerilor cu studii superioare, care adesea caută oportunități în alte regiuni sau chiar în afara țării.

Pentru a reduce aceste dezechilibre și a îmbunătăți integrarea absolvenților pe piața muncii, este esențială o mai bună colaborare între universități, autoritățile locale și mediul de afaceri. Implementarea unor programe de practică, stagii și formare continuă ar putea contribui la adaptarea abilităților tinerilor la cerințele actuale ale pieței muncii și la creșterea competitivității economice a județului Bihor.

Pentru a reduce discrepanțele dintre oferta educațională și cerințele pieței muncii din județul Bihor, o colaborare mai strânsă între universități și angajatori devine esențială. Un prim pas ar fi înființarea unor consilii consultative mixte, care să includă reprezentanți ai mediului academic, ai companiilor locale și ai autorităților publice. Aceste consilii ar putea contribui la alinierea programelor de studii cu nevoile pieței, asigurând astfel că absolvenții sunt pregătiți pentru locurile de muncă disponibile.

De asemenea, ar fi benefic ca universitățile să dezvolte programe de internship și stagii în colaborare directă cu angajatorii locali. Prin aceste programe, studenții ar putea dobândi experiență practică, având astfel ocazia să aplice cunoștințele teoretice în contexte reale de muncă. Companiile, la rândul lor, ar putea beneficia de tineri talentați, pe care să îi formeze și eventual să îi angajeze după finalizarea studiilor.

Un alt aspect important al colaborării ar putea fi organizarea unor evenimente comune, precum târgurile de joburi sau sesiunile de networking între studenți și potențialii angajatori. Aceste evenimente ar facilita interacțiunea directă între viitorii absolvenți și companiile din județ, permițând atât studenților să înțeleagă mai bine cerințele angajatorilor, cât și firmelor să identifice talentele emergente.

Universitățile ar putea, de asemenea, să dezvolte parteneriate pentru proiecte de cercetare aplicată, în cadrul cărora studenții și profesorii să colaboreze cu companiile locale pentru a găsi soluții inovatoare la problemele specifice ale acestora. Aceste inițiative nu doar că ar spori relevanța cercetării universitare, dar ar stimula și inovarea în economia locală. În plus, ar fi utilă dezvoltarea unor programe de formare continuă pentru angajați, în parteneriat cu universitățile. Aceste programe ar putea include cursuri de specializare oferind astfel posibilitatea angajaților de a-și actualiza cunoștințele și de a-și îmbunătăți performanțele.

Pe termen lung, această colaborare ar contribui la crearea unui ecosistem local robust, unde atât instituțiile de învățământ, cât și mediul de afaceri și administrația publică ar lucra împreună pentru a susține dezvoltarea economică a județului Bihor. Un astfel de ecosistem ar stimula păstrarea tinerilor în județ, prevenind migrarea forței de muncă calificate și consolidând competitivitatea județului la nivel național și internațional.

Bibliografie

1. ADR Nord-Vest. (2021). PLANUL DE DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD-VEST 2021-2027. <https://www.nord-vest.ro/adr-nv-2/dezvoltare/planuri-de-dezvoltare-regionala/>
2. Andrei, T., Chivu, M., Geréd, B., & Vîrdol, D. C. (2023). Anuarul statistic al României. Institutul Național de Statistică.
3. ANOSR - “Studentii cu dizabilități din România – momentul să spunem stop ignoranței” <https://anosr.ro/anosr/studentii-cu-dizabilitati-din-romania-momentul-sa-spunem-stop-ignorantei/35928/>
4. Anuarul statistic al Județului Bihor 2022, <https://bihor.insse.ro/wp-content/uploads/2023/03/Anuar2022.pdf>
5. Comisia Națională de Strategie și Prognoză (2023) Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în Profil teritorial 2022 - 2026 <https://cnp.ro/prognoze-in-profil-teritorial/>
7. Csoba, J., Ábrahám, K., & Nagyné Varga, I. (2012). Képzés és foglalkoztatás Információ és tudásáramlás a képzőintézmények és a foglalkoztatók között. Metszetek, 1(4), 31–48.
8. Gál K. – Pásztor R. (2023): Az érmelléki munkaerőpiac sajátosságai egy kvalitatív kutatás példáján, Erdélyi társadalom, 21(1), 33-63 <https://erdelyitarsadalom.ro/9-hungarian/korabbi-szamok/733-xxi-evfolyam-1-szam-2023-1.html>
9. INS. (2022a). DIMENSIUNI ALE INCLUZIUNII SOCIALE ÎN ROMÂNIA, ÎN ANUL 2021. Institutul Național de Statistică.
10. INS. (2022b). LABOUR FORCE IN ROMANIA EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT. Institutul Național de Statistică
11. Raport privind starea învățământului superior din România 2022 – 2023, https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2023/Transparenta/Rapoarte_sistem/Raport-Starea-invatamantului-superior-2022-2023.pdf

Document de analiză elaborat de:

Centrul de Excelență și de Orientare în Carieră Partium

dr. Gál Katalin

dr. Pásztor Rita